

TÁMOP-4.1.1.F-14/1/KONV-2015-0006

Növénytermesztés gépei I.

Öntözés gépesítése

V. Előadás anyag

Dr. Molnár Tamás Géza Ph.D
őiskolai docens
SZTE MK
Műszaki Intézet

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Öntözés gépesítése

Agrotechnikai követelmények

- Fontos hogy az öntözőberendezés az öntözővizet adott üzemi igények szerint, takarékos energiafelhasználással, a területen egyenletesen szétosztva – a növényzet károsítása nélkül – juttassa a növényzethez
- Az öntözőberendezés mozgása, telepítése csak minimális kárt okozhat
- Az öntözővíz a talaj felszínén ne okozzon tócsákat
- A cseppenergia talaj szerkezetét romboló hatása lehetőleg minimális legyen
- Ne legyen nagy a párolgási, és a szivárgási veszteség
- Az esőztető öntözőberendezések alkalmasak legyenek a növények kora tavaszi, és késő őszi fagyvédelmére
- A vízadag a talaj vízkapacitásának, és a növény vízigényének megfelelően szabályozható legyen
- Az öntözés gépeinek környezetet károsító hatása minimális kell hogy legyen

Öntözés gépesítése

A talaj vízkészletének növelése

Az öntözéshez köthető műveletek:

- tápanyag kijuttatás
- fagyvédelmi öntözés
- **növényvédő szer kijuttatás**

Agrotechnikai követelmények:

- energiatakarékos, a növényzet ne károsodjon, minimális taposási kár
- *ne képezzen tócsákat, ne rombolja a talajszerkezetet*
- ne legyen nagy a párolgási és szivárgási veszteség
- **szabályozható vízmennyiség**
- *legyenek alkalmasak fagyvédelemre*

Fő szerkezeti egységek:

1. szivattyú
2. csővezeték
3. szóró-elemek

Öntözési módok

- Felületi → • Árasztó
- Esőztető → • Csörgedezettető
- Csepegtető → • Barázdás
- Felszín alatti
- Párásító

Öntözés gépesítése

Öntözési módok I.

- *vízszerezés, kiemelés, szállítás, szétosztás*
- *természetes v. mesterséges vízfolyásból, tóból, felszín alatti kutakból, víztározókból*
- *vízszállítás: nyílt csatornában csővezetékben*

Víznyerés

Az öntözés folyamata

- **Vízbeszerzés**
- **Vízszállítás**
- **Vízszétosztás**
- **Vízkiuttatás**

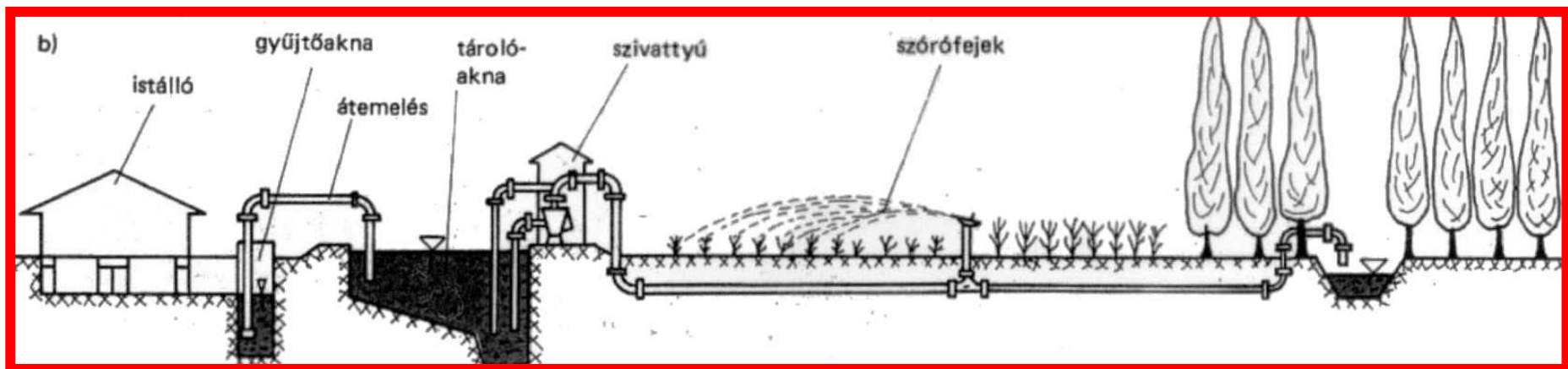
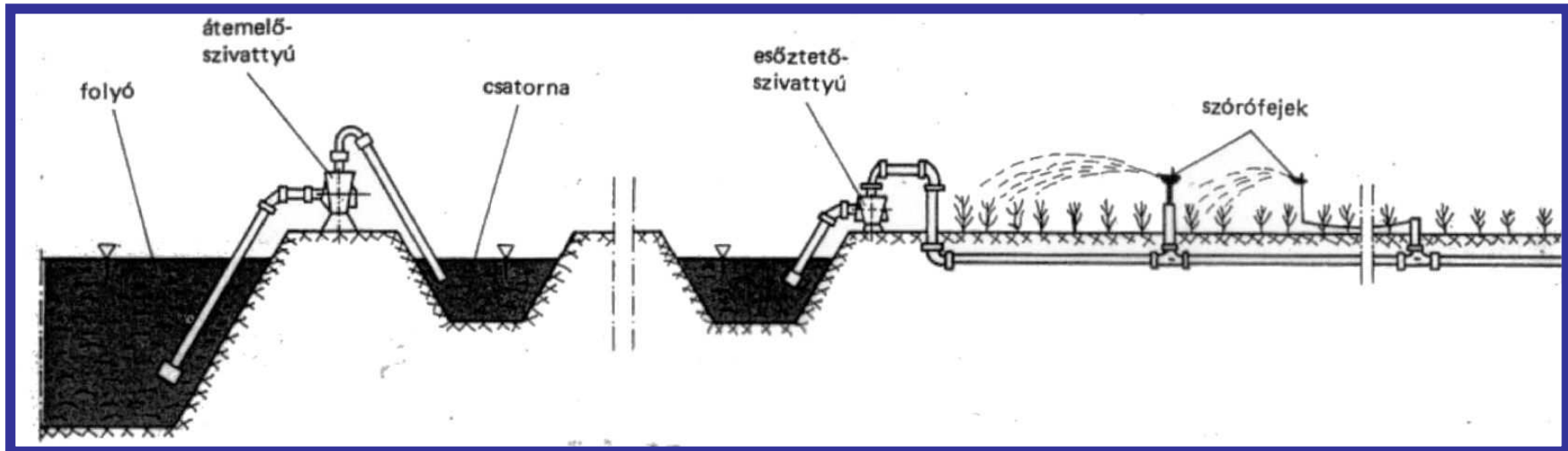

Víznyerés alternatívái

Öntözés gépesítése

Öntözési módok II.

Öntözés gépesítése

Öntözési módok II.

Szivattyútípusok

- Jellemzően örvényszivattyúk
- Nyomásigénytől függően többlépcsősek
- Búvárszivattyú 5-7 m-nél mélyebb felszívás esetén
- Speciális szivattyúkialakítások élővíz esetén

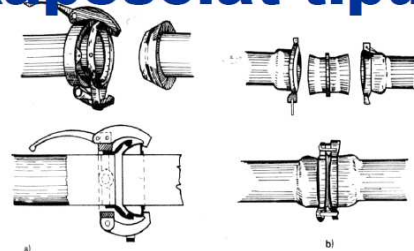
Követelmények

- Rendszer üzemi nyomásának fenntartása
  - áramlási, hálózati veszteségek
  - domborzati eltérések
  - öntözőberendezés típusa
- Vízigény biztosítása
  - öntözőberendezés típusa

Csőhálózat kiépítése

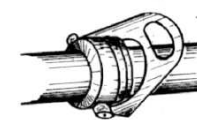
- Könnyű telepíthetőség
- Ellenálló különböző behatásoknak
- Veszteségmentes vízszállítás
- Bővíthetőség

Csőkapcsolat típusok

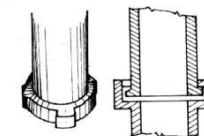

Perrot gyorskapcsoló

Hidroflex gyorskapcsoló

Kengyeles
gyorskapcsoló

Bajonettzáras
gyorskapcsoló

Öntözés gépesítése

Felszín feletti öntözőberendezések

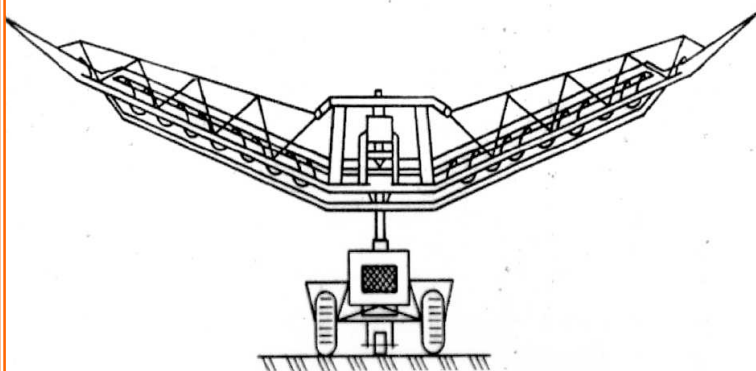
- Szárnyvezetékes öntöző berendezés

- telepített öntözőberendezés

- Forgókonzolos öntözőberendezés

- Lineár öntözőberendezés

Esőszerű öntözés : cseppek formájában jut a növényre, talajra, nyomás alatti csővezetékek, szórófejek, cseppképzés, víztakarékos, jól szabályozható

Öntözés gépesítése

Felszíni öntözőberendezések

Mikroöntözés jellemzői

1. kis nyomáson, kis mennyiségek a **növény közelébe**, ültetvények, szántóföldi, zöldségtermesztés

• Sávos öntözés (csörgedezettő)

Árasztásos öntözés jellemzői

- **legrégebbi**, parcellákra osztott öntözési terület, **gátakkal elválasztva**, **egyenletes vízborítás** sík területen
- **Rizstermesztés, gyepöntözés**

• csepegtető (mikroöntözés)

Csörgedezettő öntözés:

- megfelelően **lejtős terület** az áthaladó víz talajba szivárog sűrű soros növények

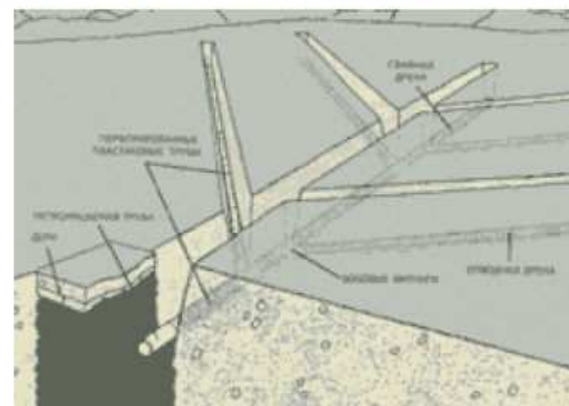
• Árasztásos öntözés

Öntözés gépesítése

Felszín alatti öntözőberendezések

Felszín alatti öntözés jellemzői

- *perforált cső, kicsi párolgási veszteség, beruházás igényes*

Öntözés gépesítése

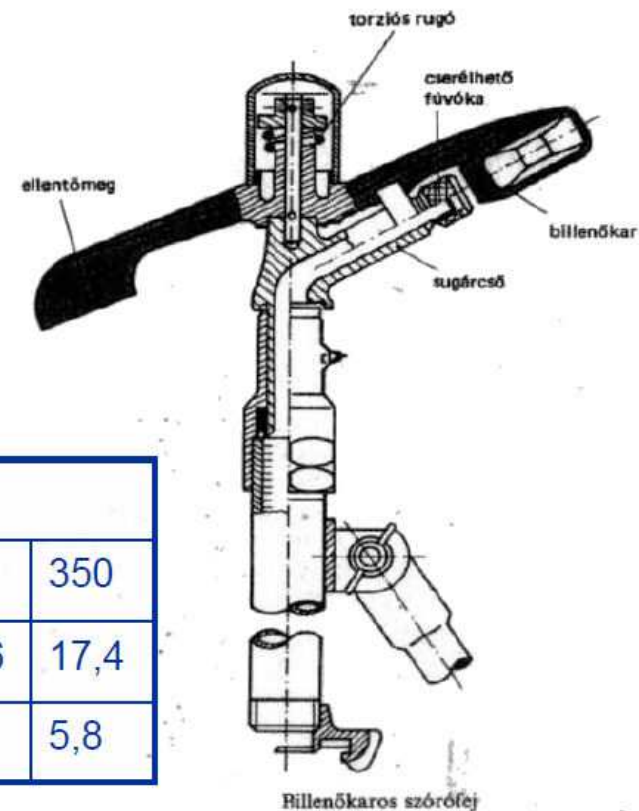
Öntöző szórófejek I.

Vízkiocsátás (l/min) és szórási átmérő (m)
adott nyomáson (bar)

0,5 bar	1,5 bar	2,5 bar	3,5 bar
6,0	11,4	14,6	17,4
8,1	12,7	13,1	11,6

- Billenőkaros
- Kis térfogatáramú
- Hatósugár 5-8m

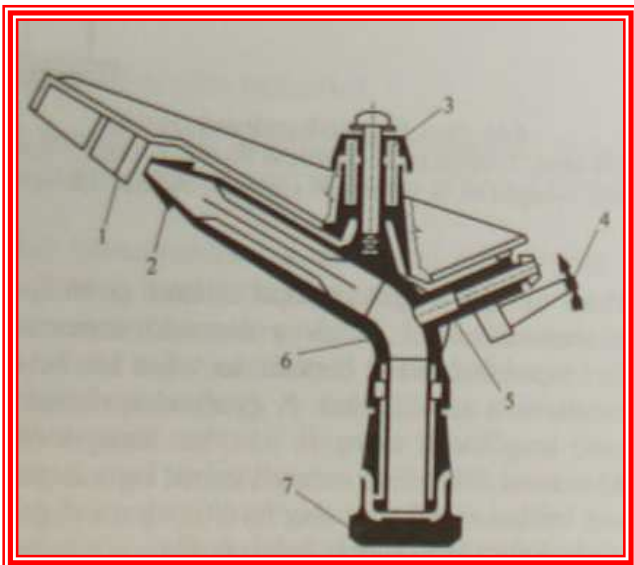

Jellemző értékek

	50	150	250	350
Nyomás [kPa]	50	150	250	350
Térfogatáram [l/min]	6	11,4	14,6	17,4
Hatósugár [m]	4	6,3	6,6	5,8

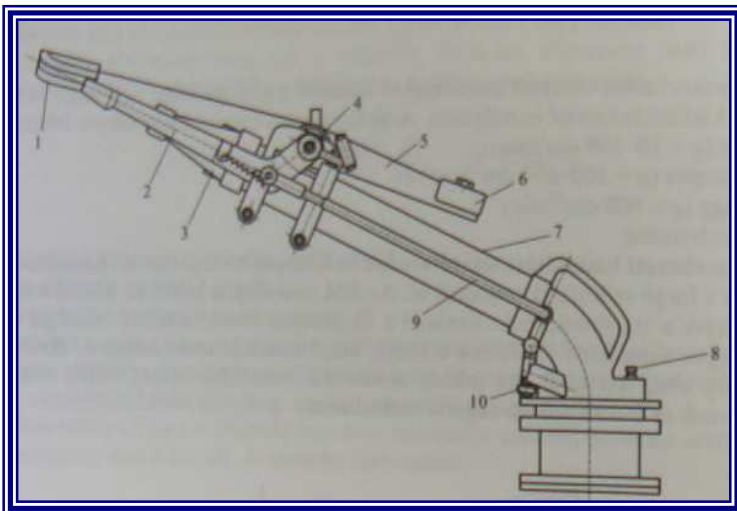
Öntözés gépesítése

Öntöző szórófejek II.

Forgó rendszerű

- **Széles körben elterjedtek**
- A szórófej forgatása hajtószerkezettel
- **Vízszintes síkban mozgó lengőkar tekercsrugó ellenében** kimozdul, majd visszaütődik.
- Egy v. kettő sugárcső
- Cserélhető fúvókák

Függőleges síkban mozgó lengőkaros:

- Járvá üzemelő

- **220 – 240°-os szektorban öntöz,** lassú öntözés, gyors visszaállás

Kiválasztás:

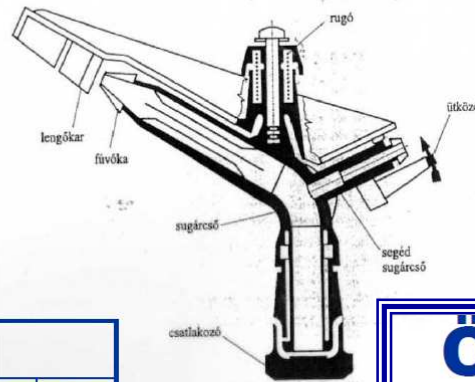
1. A szórófej intenzitása kisebb legyen a talaj víznyelő képességénél
2. A növény levelét nem sértő cseppméret

Öntözés gépesítése

Öntöző szórófejek III.

Öntöző-szórófejek

- Lengőkaros
- Segédsugárcsöves
- Közepes térfogatáram
- Hatósugár (5)-15 m

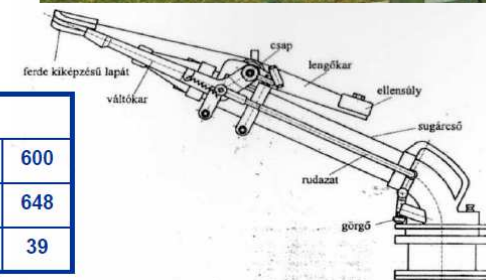

Jellemző értékek

Nyomás [kPa]	150	200	300	400
Térfogatáram [l/min]	12	15,5	18,5	21,5
Hatósugár [m]	12,5	13	14	15

Öntöző-szórófejek

- Lengőkaros
- Nagy térfogatáram
- Hatótáv 20-30 m

Jellemző értékek

Nyomás [kPa]	300	400	500	600
Térfogatáram [l/min]	500	550	600	648
Hatósugár [m]	32	35	37	39

Öntözés gépesítése

Áramlástan alapok

Nyomás, felületegységre ható erő:

$$p = \frac{F}{A} \dots \frac{N}{m^2}$$

Általában a túlnyomást mérjük

A folyadékoszlop nyomása:

$$p = \rho \cdot g \cdot h$$

A térfogatáram: az áramlási keresztmetszet és a sebesség szorzata

$$Q = A \cdot v \dots \frac{m^3}{s}$$

A kontinuitás tétele:

változó keresztmetszetekben azonos térfogatáramok

$$A_1 \cdot v_1 = A_2 \cdot v_2$$

Öntözés gépesítése

Bernoulli-egyenlet: az áramló víz energia-megmaradási törvénye

$$\rho \cdot g \cdot h_1 + p_1 + \frac{\rho \cdot v_1^2}{2} = \rho \cdot g \cdot h_2 + p_2 + \frac{\rho \cdot v_2^2}{2}$$

Az áramló víz súrlódása miatt **p_v nyomásvesztéssel** kell számolni!

Az áramlás jellege:

- lamináris, tubulens (kerülendő)

A csövek áramlási vesztesége: az **áramlás a cső két vége közötti nyomáskülönbség hatására áramlási ellenállások**, nyomásesés.

λ

vesztéstényező, 0,02 – 0,03 a gyakorlatban

$$\Delta p = \lambda \cdot \frac{l}{d} \cdot \frac{\rho \cdot v^2}{2}$$

Ív, csőelágazás, további veszteségek

Ellenállás tényezővel ξ vesszük figyelembe

$$\Delta p = \xi \cdot \rho \cdot \frac{v^2}{2}$$

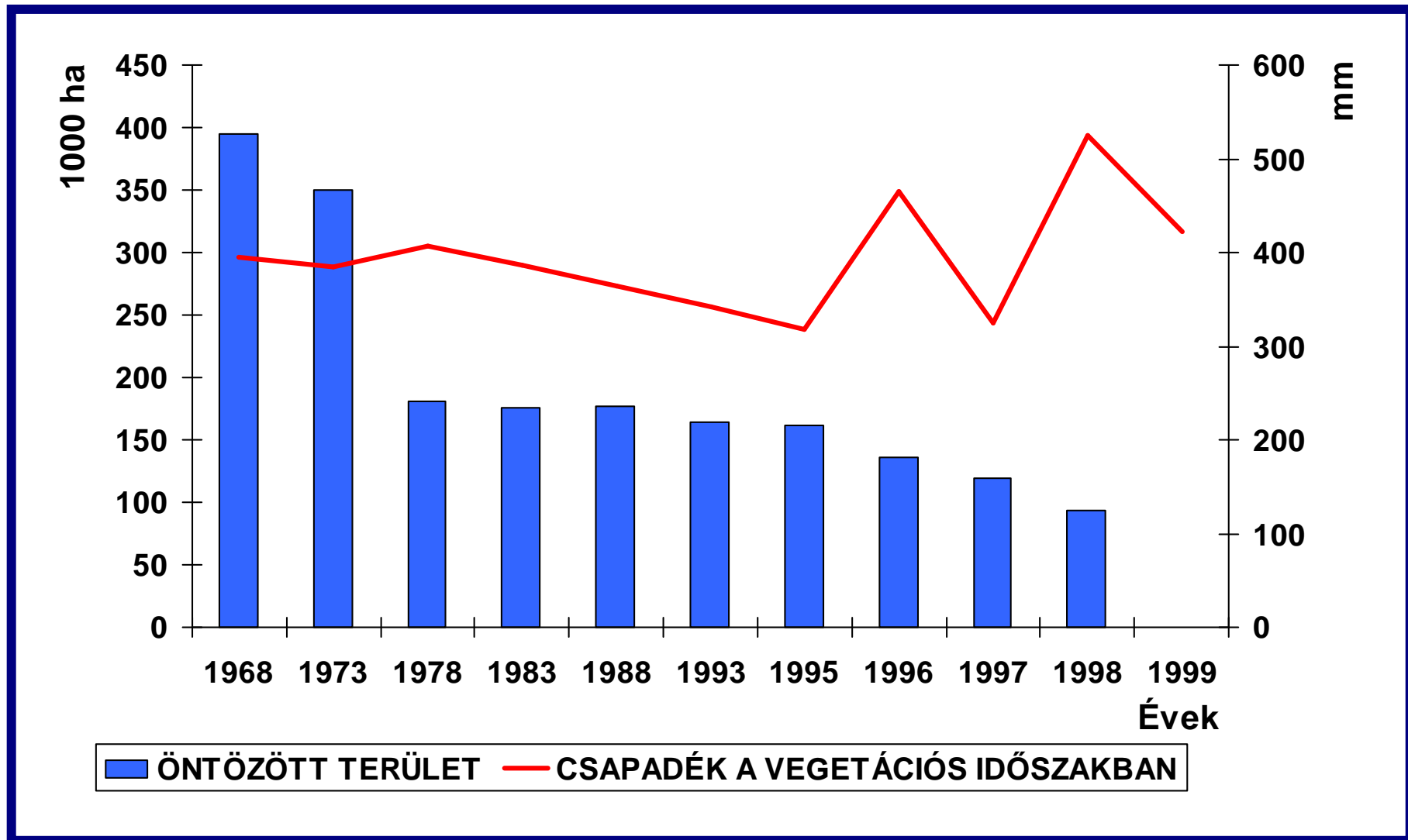
Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek I.

- **Öntözési módszer** → *hogyan* adagolják ki a vizet
- **Öntözési eljárás** → *mivel* adagolják ki a vizet (pl. állandó vagy ideiglenes csatornás, csöves, kutas)
- **Öntözőberendezés:** a vízszállító, a vízszétosztó és a vízadagoló elemek együtt
- **Öntözőrendszer:** a legnagyobb területi kiterjedésű öntözési egység, amelyet azonos fővízkivételi műről látnak el vízzel; további kisebb egységei: az *öntözőfürt* és az *öntözőtelep*

Öntözés gépesítése

AZ ÖNTÖZÉS ALAKULÁSA MAGYARORSZÁGON

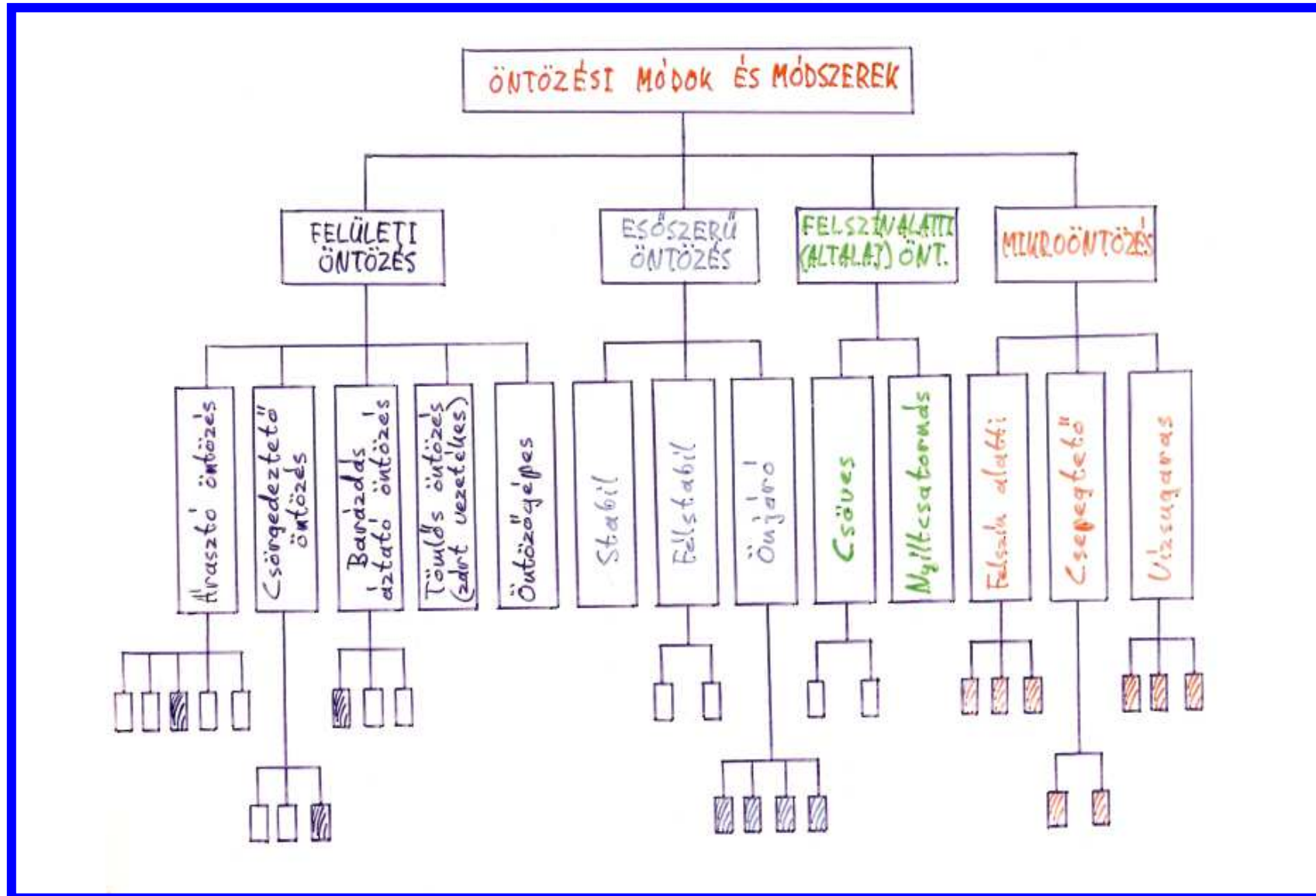

Forrás: Pfau 2000.

Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek összefoglalása

Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek II.

- **Öntözési egység:** az öntözésre berendezett terület + a műszaki létesítmények
- **Öntözési módok:**
  - *Felületi öntözés*
  - *Esőszerű öntözés*
  - *Altalaj öntözés*
  - *Mikroöntözés*

Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek III.

- - Felületi öntözés:
  - *árasztó*
  - *(sáv) csörgedeztető*
  - *barázdás áztató*
  - *zárt vezetékes (tömlős)*
  - *öntözőgépes*
- *Öntöző elemek:* kalitka, sáv, barázda, tömlő

Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek IV.

- Árasztó öntözés változatai: (150-200 mm)
  - limános árasztás
  - rét-legelő árasztás
  - **kalitkás árasztás** - rizs
    - kertészet
  - csörgedeztetve árasztás
  - hálózatos, barázdás árasztás

Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek V.

- **Csörgedezettő öntözés:** *(80-100 mm)*
  - oldalas csörgedezettetés
  - háttas csörgedezettetés
  - **sávós csörgedezettetés**
    - sáv hossz: 100-150 m
    - sáv szélesség: 8-10 m
- **Barázdás öntözés:** *(30-60 mm)*
  - sekély- (10-15 cm) v. mélybarázdás (25-40 cm)
  - rövid- (60-120 m) v. hosszúbarázdás (300-500 m)
  - nyílt- v. zártbarázdás

Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek VI.

- Esőszerű (esőztető) öntözés: (5-60 mm)
  - stabil berendezésű
  - félstabil: hordozható csöves
kézi- v. gépi áttelepítésű
  - **önjáró** - hajós
    - **vízagyús** (csörlős, csévélhető tömlős)
    - gördülő (gördíthető)
    - **konzolos** - körbenforgó
      - **körbenjáró**
      - **lineár** (frontálisan mozgó)
- *Elemei:* szórófej, szárnyvezeték, fővezeték, hidrán, szivattyútelep

Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek VII.

- *Altalaj (felszín alatti) öntözés:*
  - nyíltsatornás
  - **csöves** - talajcsöves
  - **műanyagcsöves**
- *Elemei:* vízelosztó csatorna v. cső
vízszállító csatorna v. cső
szivattyútelep

Öntözés gépesítése

Öntözési módok és módszerek VIII.

- **Mikroöntözés**

Fő jellemzői: kis nyomás (energiatakarékos)
kevés öntözővíz (víztakarékos)

- ***Változtai:***

- csepegtető öntözés
- felszín alatti (altalaj) mikroöntözés
- vízsugaras mikroöntözés

- ***Elemei:*** vízadagoló elemek, toldalékcső, osztó- mellék- és fővezeték, idomok, kiegészítők, nyomásszabályozók, szűrők, műtrágya-adagoló, automatika, szivattyú

Öntözés gépesítése

Mikro öntözési módok I.

- **Csepegtető öntözés:**

- szárnyvezetőkre helyezett (*on-line*) csepegtetőtestes

- szabad áramlású (kapillárcsöves, spirálcsoves)

- kényszeráramlású (labirint rendszerű)

- szűrővel vagy szűrő nélkül

- önszabályzós (nyomáskiegyenlítő)

- **szárnyvezetékbe helyezett (*in-line*) csepegtetőtestes**

Fő jellemzője: a vizet csepegtetve, közvetlenül a növény közelébe juttatja

Öntözés gépesítése

Mikro öntözési módok II.

- *Felszín alatti mikroöntözés:*
  - csepegtetőtestes
  - perforált csöves
  - **izzadócsöves**
- *Vízugaras mikroöntözés:*
  - **ködösítő-párásító**
  - **mikroszórós** - ütközőlapos (mikro jet)
    - elosztókúpos (spray típusú)
  - **mikroszórófejes** (szektoros v. körkörös)

Öntözés gépesítése

Az öntözési módok értékelésnek szempontjai

- - A vízszétosztás egyöntetűsége
(az öntözés homogenitása)
- - Termőterület veszteség
- - Talaj- és környezetkímélés
- - Vízesztés mértéke (párolgás, elfolyás)
- - Energiaigény
- - Élőmunka-igény

Öntözés gépesítése

Öntözővíz minősége I.

- **Öntözővíz minőségi norma (irányelv):** az öntözővízzel szemben támasztott fizikai, kémiai és biológiai követelményeket tartalmazza, figyelembe véve az öntözendő talaj paramétereit is
- ***Főbb vizsgálandó paraméterek:*** hőmérséklet, lebegőanyag tartalom, összes sótartalom, Na- és Mg-%, szódában kifejezett fenolftalein lúgosság, szódaegyenérték víztípusok szerint, toxikus elemek megengedhető koncentrációja, az öntözővíz és a talaj kölcsönhatása

Öntözés gépesítése

Öntözővíz minősége II.

- **Alapvető öntözővíz minőségi követelmények:**

- összes sótartalom: 500 mg/L (1000)
- Na % 35 %
- szórában kifejezett fenolftalein lúgosság: 10 mg/L
- Mg % 45 %
- legkedvezőbb víz hőmérséklet: 15-30 °C

Öntözés gépesítése

Az öntözés célja szerint vannak.... I.

- - vízpótló öntözések
- - tároló (talajvíz dúsító) öntözések
- - trágyázó (pl. levéltrágyázó, talajtrágyázó, hígtrágya- és szennyvíz) öntözések
- - talajvédő öntözések
- - kelesztő öntözések
- - frissítő öntözések
- - színesítő (színező) öntözések (pl. alma)
- - aszúsító öntözések (pl. szőlő)
- - növényvédő öntözések

Öntözés gépesítése

Az öntözés célja szerint vannak.... II.

- - fagyvédelmi öntözések

tavaszi hajnali, 2-10 órás fagyok ellen

→ a jég 0 °C körüli hőfokú (hőelvonás)
és jó hőszigetelő

kivitelezése 2-4 mm/h intenzitású

fém szórófejekkel!

ködszerű permet – amíg a jég le nem olvad
(~ 30 m³/ha vízzel)

zöldségféléknél

-6 °C-ig

gyümölcsösben

-8 – -12 °C-ig hatásos

Öntözés gépesítése

Öntözéses gazdálkodás I.

Az öntözés gazdasági indítékai:

(mérsékelt égövben → feltételes öntözési zónában)

- - többletermék előállítás biztosítása bizonyos növényekből
- - import csökkentés (kiváltás)
- - export növeléshez árualapok megtermelése
- - a termelés színvonalának emelése
- - a termésbiztonság megteremtése (magas hozamoknál a kockázat nagyobb, a hozamkiesés következményei súlyosabbak)
- - többlethozam elérése a költségszint függvényében
- - az AÖP növelése az AHP korrekciója révén
- - a feldolgozó ipar biztos alapanyag-ellátása

Öntözés gépesítése

Öntözéses gazdálkodás II.

- ... az öntözésre berendezett területen a rendszeres vízpótlás lehetőségét kihasználó és az öntözésre számító gazdálkodási forma, amely több vonatkozásban is eltér az ún. száraz gazdálkodástól
- *Követelményei:*
  - öntözést megháláló növényfajok és fajták termesztése
  - - kettőstermesztés (másodnövények)
  - - öntözéses vetésforgók alkalmazása
  - - sűrűbb (nagyobb egyedszámú) növényállomány
  - - fokozottabb tápanyagellátás

Öntözés gépesítése

Öntözéses gazdálkodás III.

- - fokozottabb védekezés a gyomosodás és a kártevők ellen
- - gondos talajművelés
  - - kellő felkészülés a várhatóan nagyobb termések betakarítására
szállítására
tárolására
feldolgozására
általában a jobb munkaszervezésre

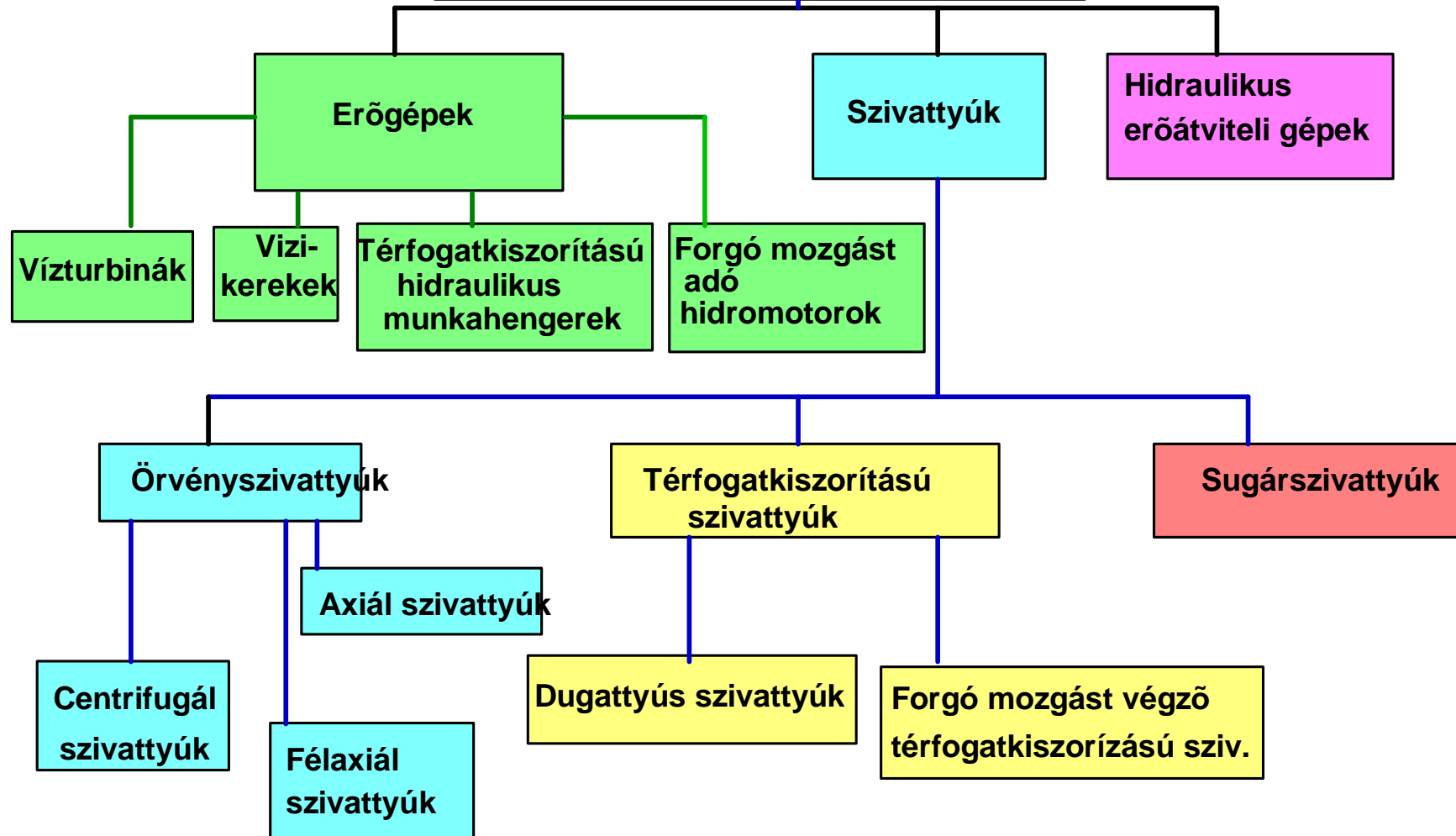
Öntözés gépesítése

ÖNTÖZÉSI MÓDOK BERUHÁZÁSI KÖLTSÉGEI

Öntözési mód	Beruházás ** mFt/ha
Lineár öntöző berendezés	500 – 650
Csepegtető öntöző berendezés	600 – 700
Öncsévélős öntöző berendezés	400 – 550
*Támogatás nélkül	
**Terület kiépítésével együtt	

Öntözés gépesítése

Folyadékkal működő áramlástechnikai gépek

Öntözés gépesítése

Szivattyúk jellemzése I.

Típusai:

- örvényszivattyúk, centrifugál,
- csavarlapátos, szárnylapátos

Szivattyú jellemzők:

1. térfogatáram: Q [m^3/s , m^3/h]
2. össznyomás: p_{sz} [bar, Pa]
3. szívóképesség: h_{kr} [m]

A szivattyú teljesítmény-igénye:

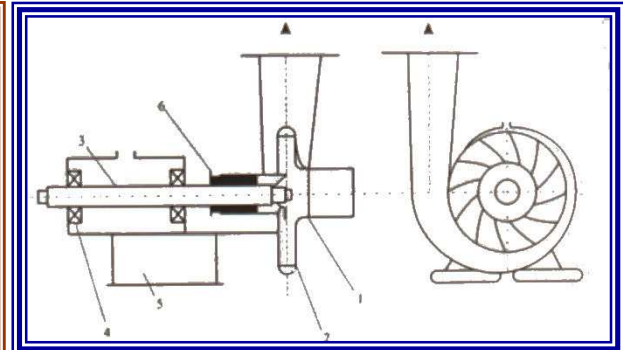
A szivattyú hatásfoka: 0,6 – 0,85 a gyakorlatban!

$$P = \frac{Q \cdot p_{sz}}{\eta} \dots\dots [W]$$

Centrifugál szivattyú I.

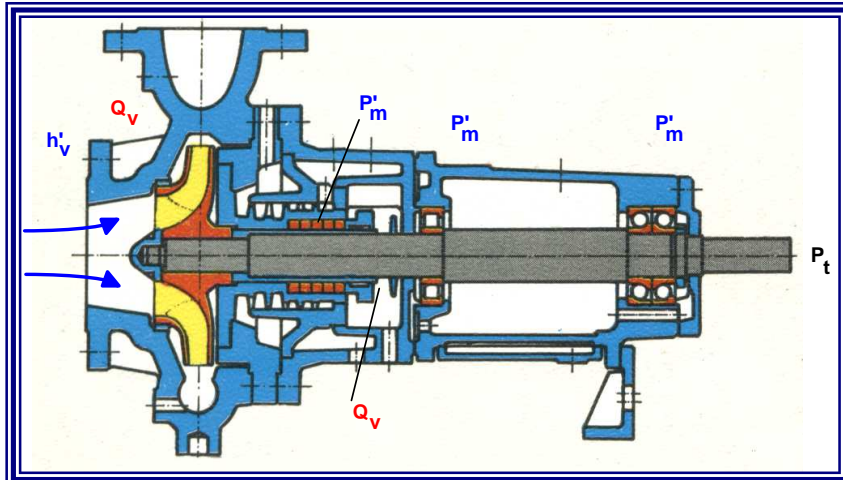
Csigaházas, a járókerék forgási irányában fokozatosan bővül. Indítási feltétel: a szívócső és a szivattyú vízzel fel legyen töltve!

- a *forgó járókerék csatornáiból* a víz a *centrifugális erő hatására sugárirányban a nyomóterbe áramlik*
- a **bővülő nyomócsőben a sebességi energia egy része nyomási energiává alakul**
- a **járomotor közepén nyomáscsökkenés, szívóhatás**
- *nagyobb nyomásigény esetén többfokozatú szivattyú!*

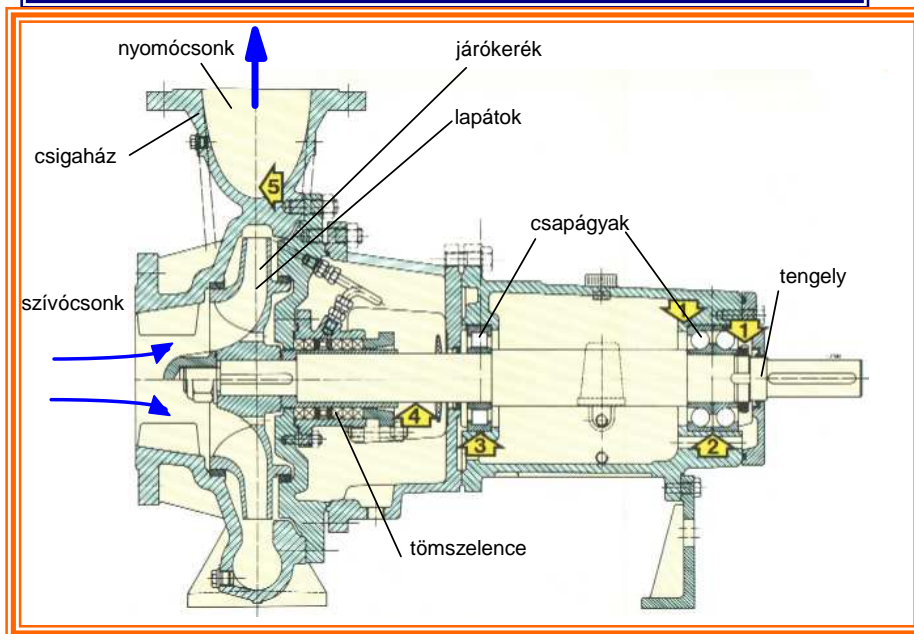
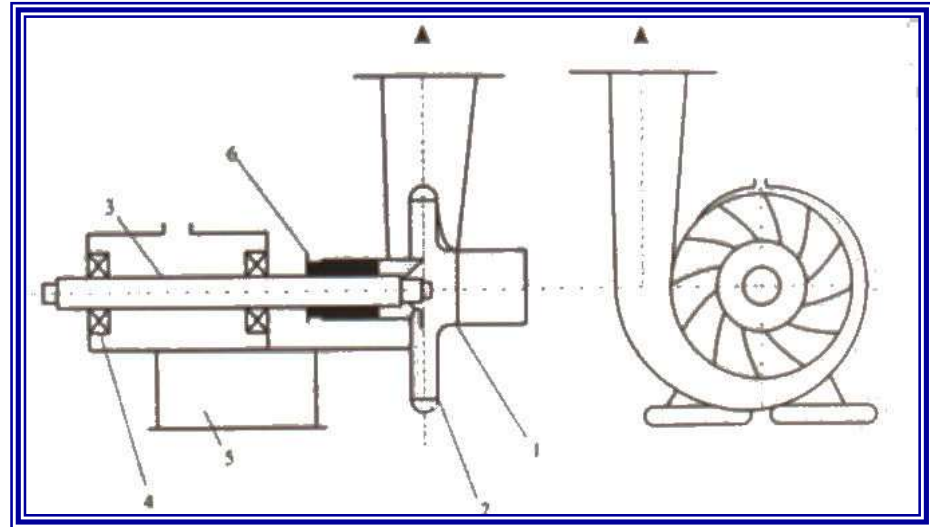

Öntözés gépesítése

Szivattyúk jellemzése II.

Centrifugál szivattyú II.

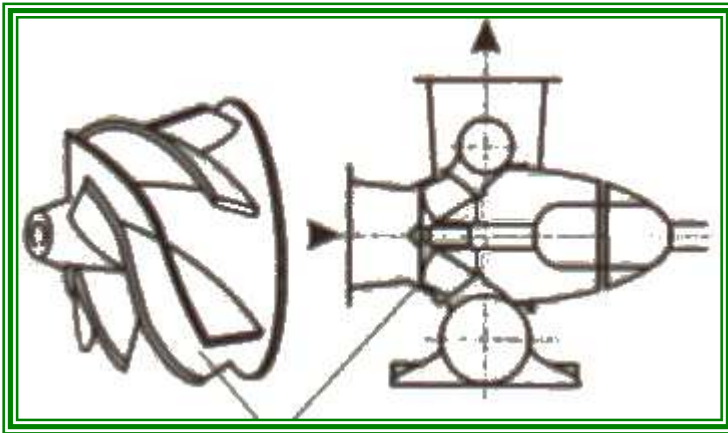
Jellemző paraméterek:

- Q , térfogatáram: 1 – 200 l/s
- p_{SZ} túlnyomás 0,2 – 1,2 MPa
- H_{SZ} felszívóképesség: 4 -6 m
- „0,6 MPa „ felett esőztető öntözésre,
alatta vízemelésre alkalmazzuk!

Öntözés gépesítése

Szivattyúk jellemzése III.

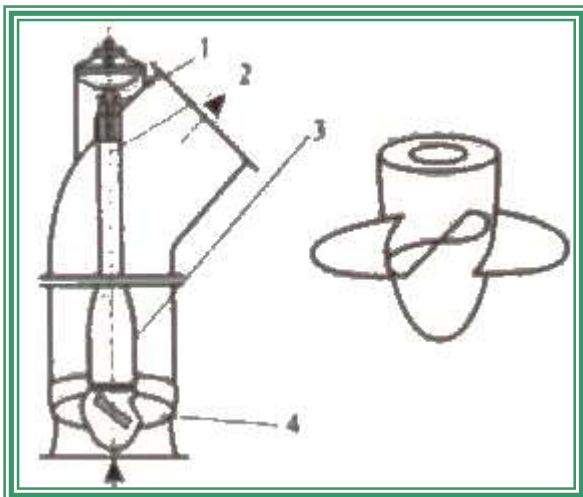
Csavarlapátos szivattyú:

Kúpos agyon 3 -5 csavarmenetű lapát A víz áramlása az agy palástjával párhuzamos:

- *Térfogatáram: 30 -800 l/s*
- *Túlnyomás: 40 -160 kPa*
- *Felszívóképesség: 2 - 4 m*
- *Vízáttemelés*

Szárnylapátos szivattyú:

Nagy térfogatáram, csatornahálózatok vízellátása a járókeréken 3 – 4 szárnylapát Hengeres szivattyúház

- *Térfogatáram: 100 – 800 l/s*
- *Túlnyomás: 10 – 100 kPa*
- *Felszívóképesség: < 1 m*

Öntözés gépesítése

Szivattyús gépcsoportok üzemeltetése I.

1. hajtás: **dízel v. villanymotorral**
2. **közös vázra építve**
3. **légtelenítés, kézi működtetésű dugattyús v. membrános szivattyúval!**
4. **dízelmotoros szivattyúhajtás, kipufogócsőbe szerelt injektoros légtelenítő**
5. **Légtelenítés előtt a nyomócsonkot tolózárrel zárjuk**

Csővezetékek és szerelvények:

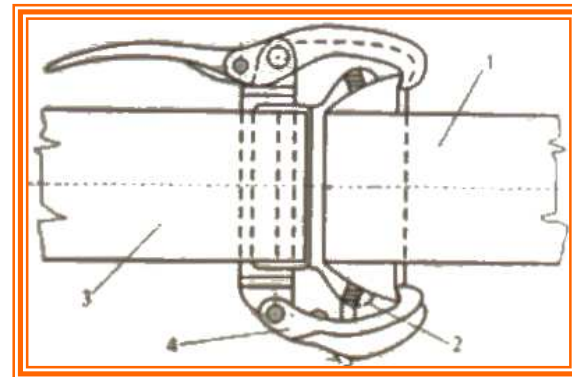
- Anyag: **horganyzott acél, alumínium, műanyag**
- **Hegesztett karimás csatlakozás**
- irányváltoztatás: **30°, 45°, 60°, 90°-os ívekkel**

Csővezetékek elzárása: tolózár, szelep

- Szívócső végén lábszelep, szűrőkosár
- Hordozható és beépített változatok

Gyorskapcsoló:

- **gömbszelet alakú pozitív**
- **csonkakúp alakú negatív csővég**
- **gumigyűrű tömítés**

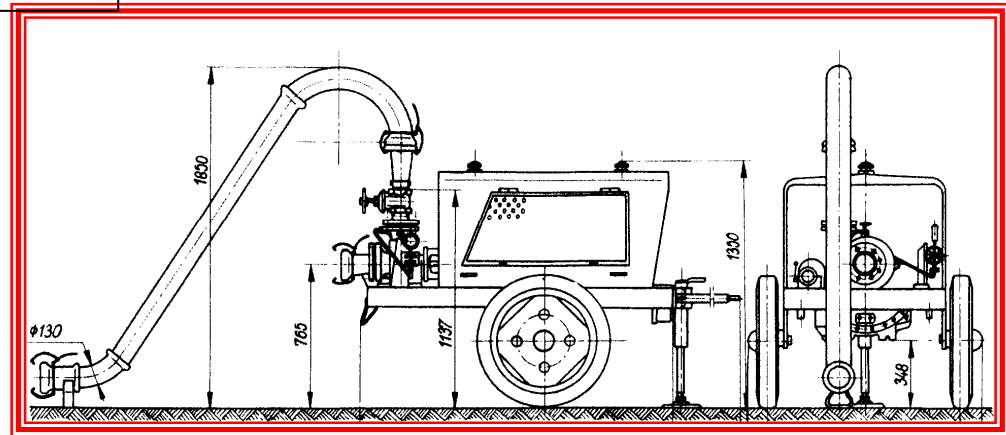

Öntözés gépesítése

Szivattyús gépcsoportok üzemeltetése II.

Dízelmotorral hajtott szivattyú gépegység

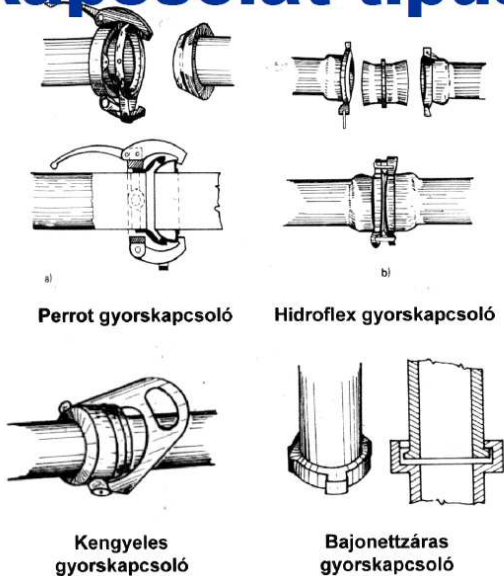
Egy lineár öntözőberendezés lehetséges villamosítása

Öntözés gépesítése

Szivattyús gépcsoportok üzemeltetése III

Csőkapcsolat típusok

- *A csőtagok hossza: 6 m*
- **Szárnyvezeték átmérő: 65 – 85 mm**
- **Fővezeték átmérő: 130 – 160 mm**

Fontosabb csőidomok és szerelvények:

- hattyúnyakcső
- tolózárás T idom
- csonkos cső
- végelzáró

Beépített csővezetékek a fagyhatár alatt!

Szórófejek:

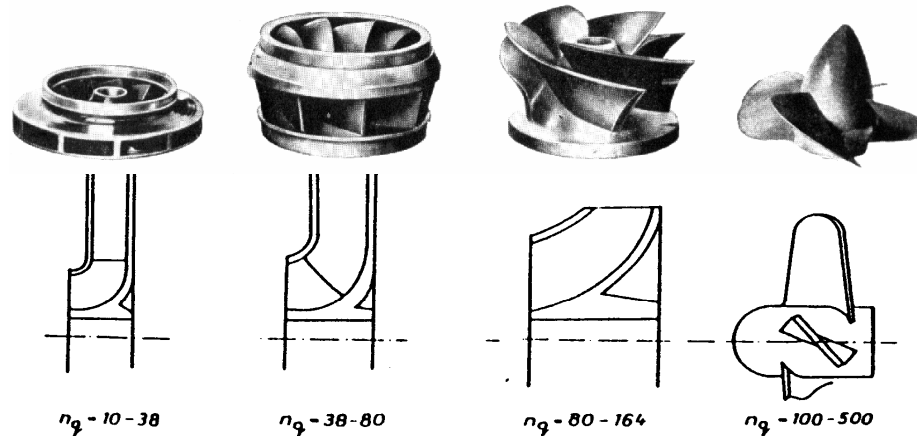
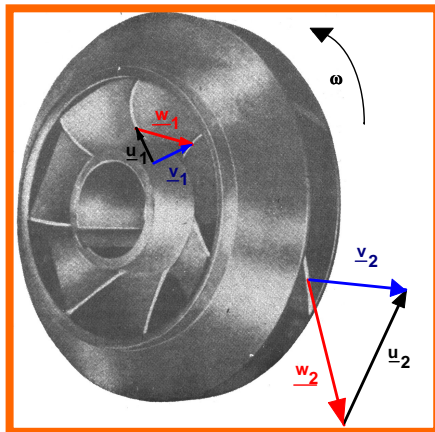
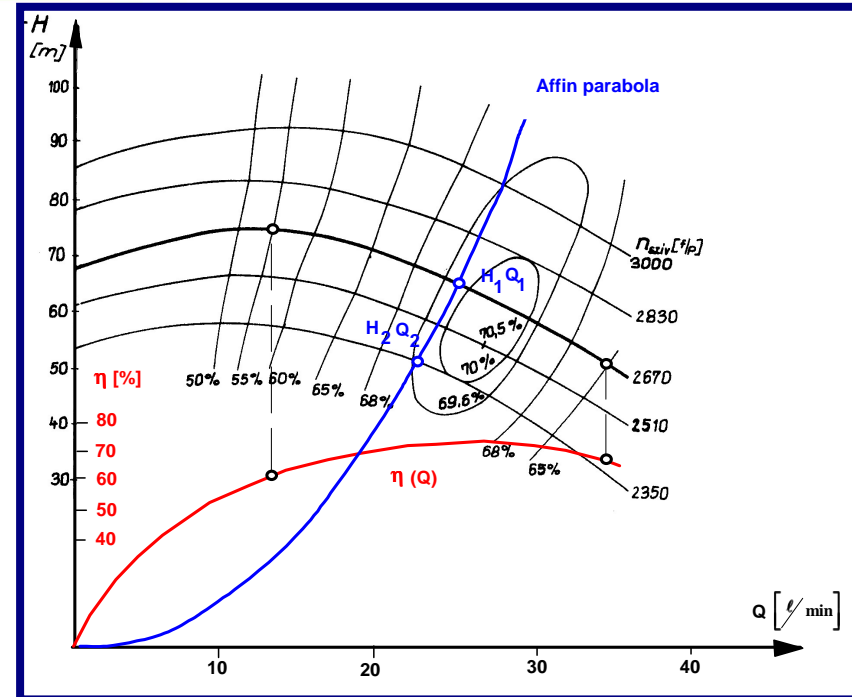
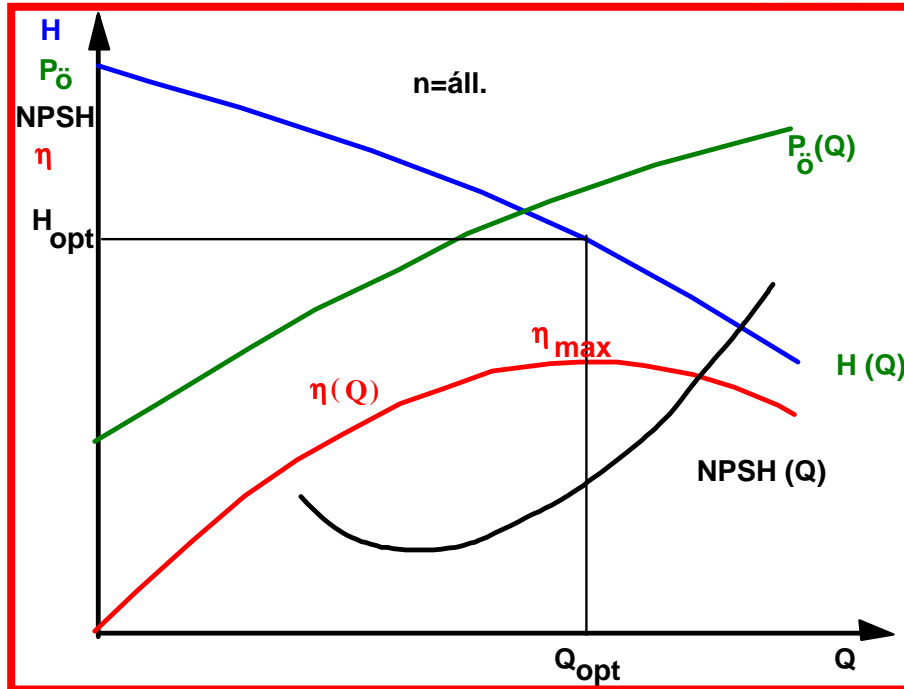
A **víz sugar, a nehézségi erő, a légellenállás és a turbulens mozgás** hatására cseppekre bomlik

A **szórófejek jellemzői: nyomás, térfogatáram, szórási sugár, intenzitás** (vízborítás mm.ben, egységnyi idő alatt)

Szórófej-jelleggörbék: q - p

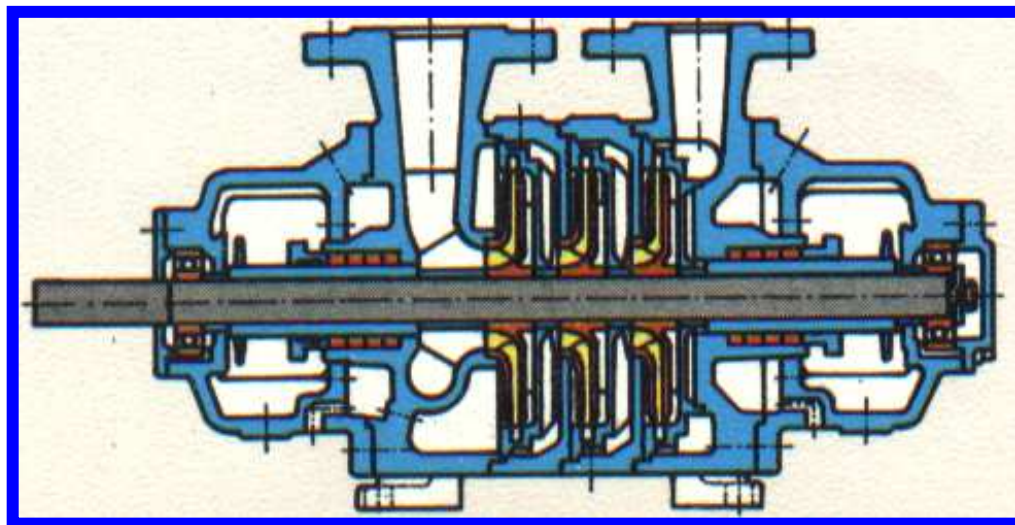
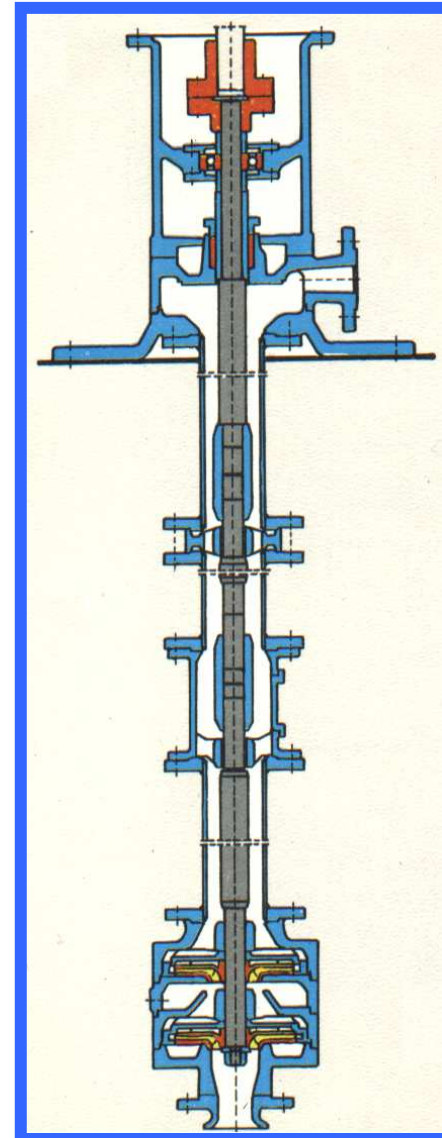
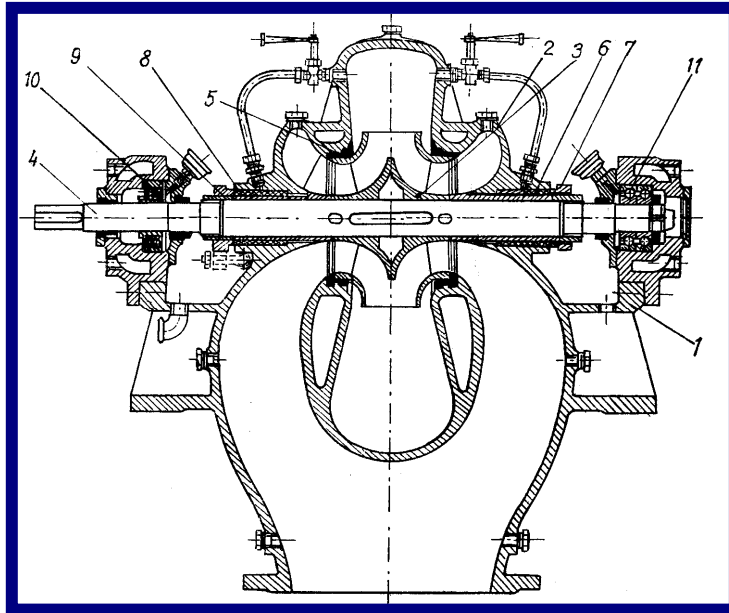
Öntözés gépesítése

Szivattyús gépcsoportok üzemeltetése IV

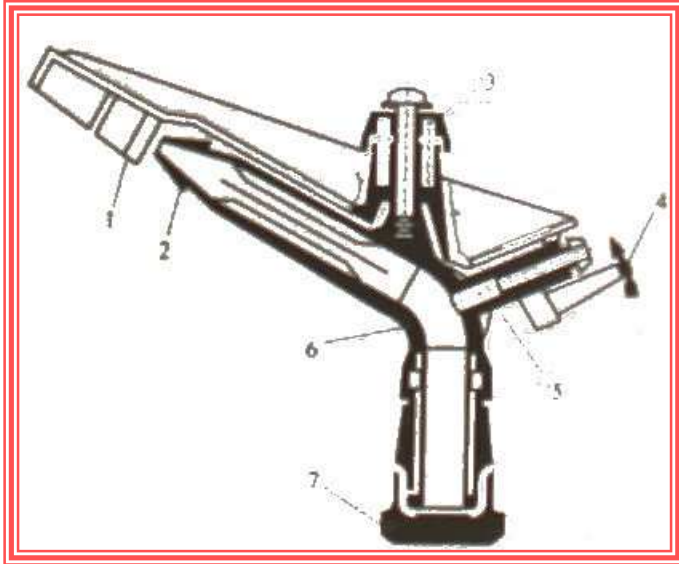
Öntözés gépesítése

Szivattyú megoldások

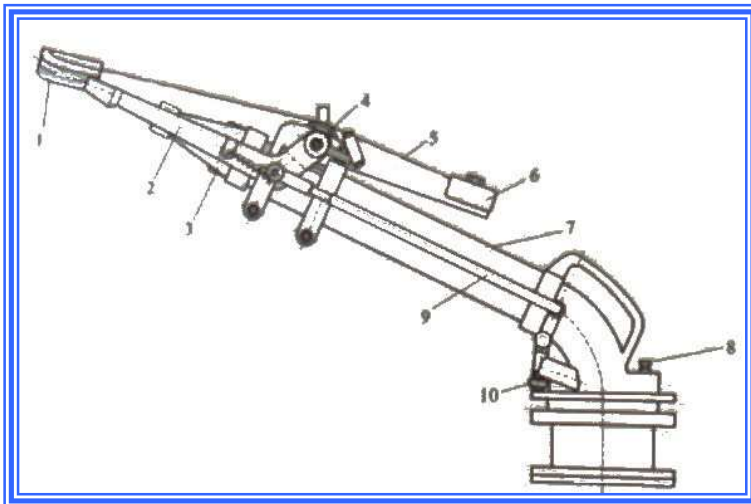
Öntözés gépesítése

Öntöző szórófejek

Forgó rendszerű

- **Széles körben elterjedtek**
- A szórófej forgatása hajtószerkezettel
- **Vízszintes síkban mozgó lengőkar tekercsrugó ellenében** kimozdul, majd visszaütődik.
- Egy v. kettő sugárcső
- **Cserélhető fúvókák**

Függőleges síkban mozgó lengőkaros:

- Járva üzemelő

220 – 240°-os szektorban öntöz, lassú öntözés, gyors visszaállás

Kiválasztás:

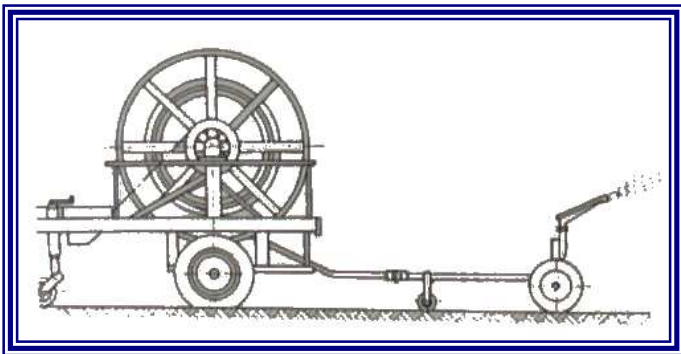
1. A szórófej intenzitása kisebb legyen a talaj víznyelő képességénél
2. A növény levelét nem sértő cseppméret

Öntözés gépesítése

Esőztető öntözőberendezések I.

- álló helyzetben üzemelő, kézi áttelepítéssel
- *mozgás közben öntöző, csévévelhető, többtámaszú*
- Kézi áttelepítés a szükséges vízborítás után
- Gépi áttelepítés: hossz v. keresztirányban mozgó
- traktor v. beépített motor

Mozgás közben üzemelő esőztető öntözőberendezések

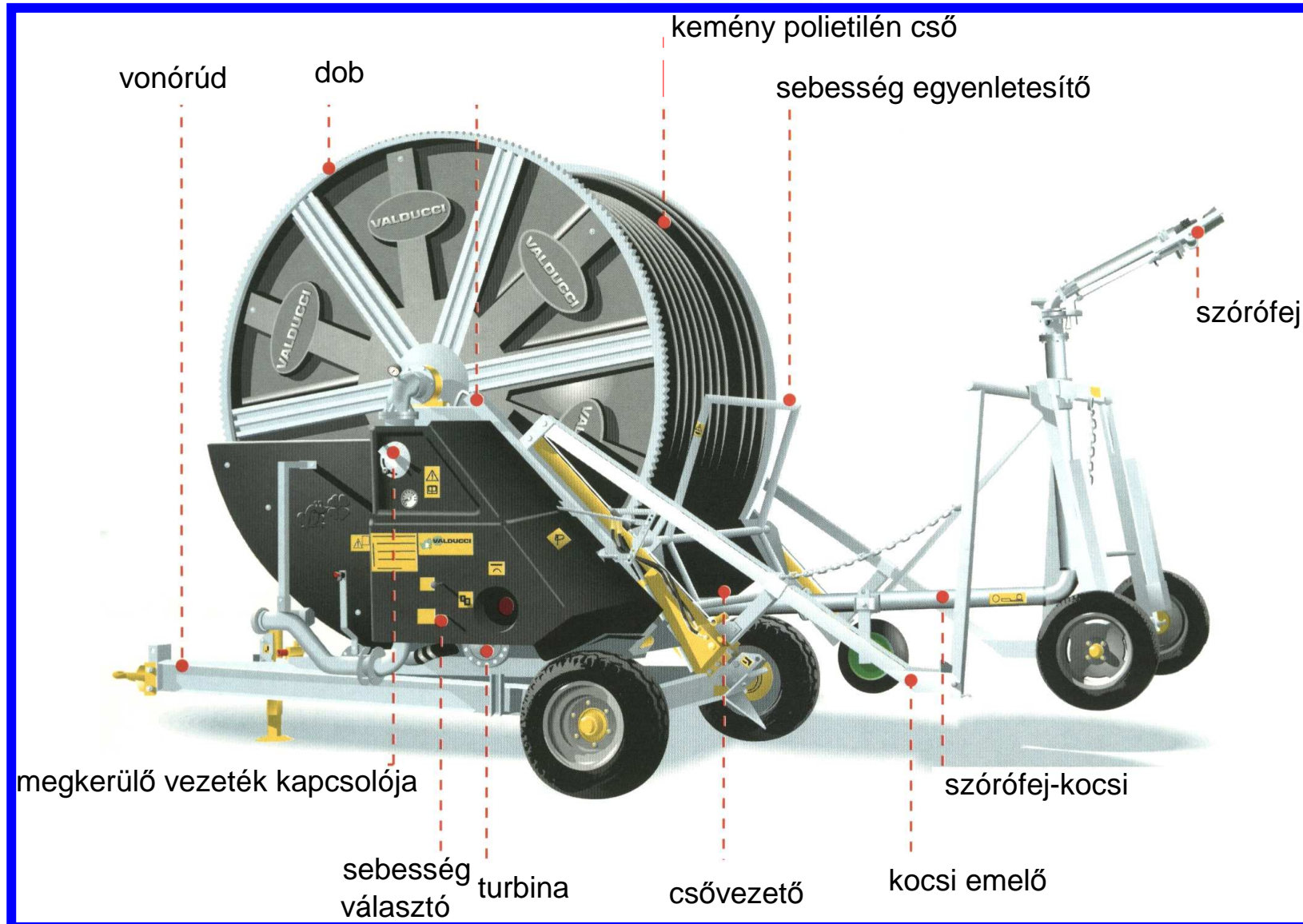

Dobmeghajtás az öntözővíz energiájával, áttelepítés

Öntözés gépesítése

Esőztető öntözőberendezések II.

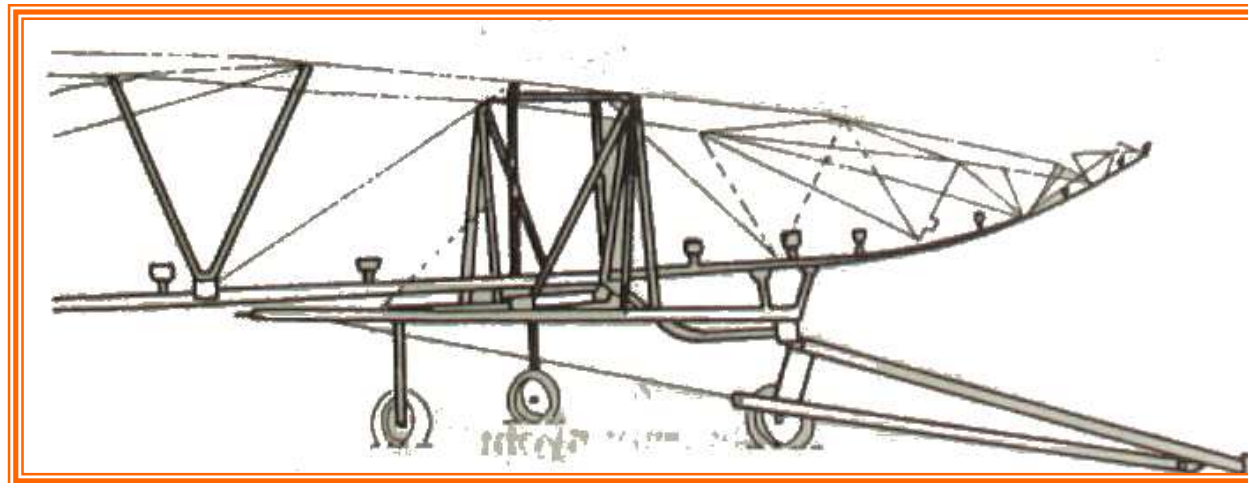
Csévélhető tömlős öntöző berendezés

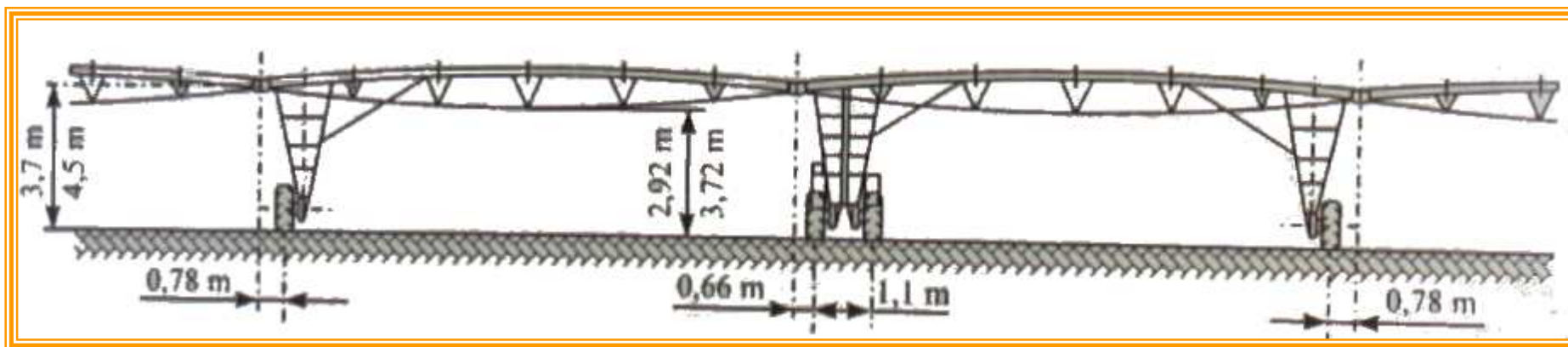
Öntözés gépesítése

Esőztető öntözőberendezések III.

Öntözőkonzol

Lineár öntözőgépek I.

Dízelmotor hajtja, nyílt csatorna a víznyerőhely, automatikus mozgás!

Öntözés gépesítése

Esőztető öntözőberendezések IV.

Lineár öntözőcsépek II

Energiatakarékos technológiák:

Mikroöntözés: az öntözővizet közvetlenül a növényhez vezetik,

- kis térfogatú csepegtetők,
- mikroszórófejek, könnyezőcsövek

Kombinált technológiák: vegyszerkijuttatás

Öntözés gépesítése

Esőztető öntözőberendezések VI.

1. Példa

Határozza meg az álló helyzetben üzemelő öntöző berendezés esetében az öntözővíz kijutatásának idejét, és a működtető motor teljesítményét?

Adatok:

$$Q = 0,015 \text{ m}^3/\text{s} = 54 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$H = 46 \text{ m}$$

$$\eta = 0,65$$

$$T = 6336 \text{ m}^2$$

$$h = 30 \text{ mm}$$

$$\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$$

$$t = ? \text{ [h]}$$

$$P_m = ? \text{ [kW]}$$

1. Intenzitás meghatározása:

$$i = \frac{Q}{T} = \frac{54 \frac{\text{m}^3}{\text{h}}}{6336 \text{ m}^2} = 0,0085227 \frac{\text{m}}{\text{h}} = 8,5227 \frac{\text{mm}}{\text{h}}$$

2. Öntözővíz kijutatásának ideje:

$$t = \frac{h}{i} = \frac{30 \text{ mm}}{8,5227 \frac{\text{mm}}{\text{h}}} = 3,52 \text{ h} = 211,2 \text{ min}$$

3. Hasznos szivattyú teljesítmény meghatározása:

$$P_h = Q \cdot \rho \cdot g \cdot H = 0,015 \frac{\text{m}^3}{\text{s}} \cdot 1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot 9,81 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \cdot 46 \text{ m} = 6768,9 \text{ W} = 6,768 \text{ kW}$$

4. Motor teljesítményének meghatározása:

$$\eta_{S_z} = \frac{P_{\text{hasznos}}}{P_{\text{befektet}}} = \frac{P_{\text{hasznos}}}{P_{\text{motor}}} \Rightarrow P_{\text{Motor}} = \frac{P_h}{\eta_{S_z}} = \frac{6,768 \text{ kW}}{0,65} = 10,4 \text{ kW}$$

Öntözés gépesítése

Esőztető öntözőberendezések VII.

2. Példa

Határozza meg a mozgás közben üzemelő öntöző berendezés esetében a működtető *motor teljesítményét és a haladási sebességet* ?

Adatok:

$$Q = 182 \text{ m}^3/\text{h} = 0,0505 \text{ m}^3/\text{s}$$

$$H = 28 \text{ m}$$

$$\eta = 0,75$$

$$h = 10 \text{ mm} = 0,01 \text{ m}$$

$$\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$$

$$B = 724 \text{ m}$$

$$v = ? \text{ [m/h]}$$

$$P_m = ? \text{ [kW]}$$

1. Időegység alatt lefedett terület meghatározása

$$A' = \frac{Q}{h} = \frac{182 \frac{\text{m}^3}{\text{h}}}{0,01 \text{ m}} = \underline{\underline{18200 \text{ m}^2}}$$

$$A' = B \cdot v_h \Rightarrow \frac{18200 \text{ m}^2}{724 \text{ m}} = \underline{\underline{25,1381 \frac{\text{m}}{\text{h}}}}$$

3. Hasznos szivattyú teljesítmény meghatározása:

$$P_h = Q \cdot \rho \cdot g \cdot H = 0,0505 \frac{\text{m}^3}{\text{s}} \cdot 1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot 9,81 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \cdot 28 \text{ m} = \underline{\underline{13871 \text{ W} = 13,871 \text{ kW}}}$$

4. Motor teljesítményének meghatározása:

$$\eta_{Sz} = \frac{P_{\text{hasznos}}}{P_{\text{befektet}}} = \frac{P_{\text{hasznos}}}{P_{\text{motor}}} \Rightarrow P_{\text{Motor}} = \frac{P_h}{\eta_{Sz}} = \frac{13,871 \text{ kW}}{0,75} = \underline{\underline{18,495 \text{ kW}}}$$

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE